

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1838

Vragen van het lid **Ceder** (ChristenUnie) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Justitie en Veiligheid over *de brandbrief die Amsterdamse kerken aan de burgemeester van Amsterdam stuurden in verband met het gebrek aan fysieke ruimte om hun diensten en activiteiten plaats te laten vinden* (ingezonden 21 maart 2025).

Mededeling van Minister **Uitermark** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 4 april 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met de brandbrief die Amsterdamse kerken stuurden in verband met het gebrek aan fysieke ruimte om hun diensten en activiteiten plaats te laten vinden? Hoe luidt uw reactie op deze brief?¹

Vraag 2

Herkent u het beeld dat kerkelijke gemeenschappen in toenemende mate te kampen hebben met ruimtegebrek, door groei van het aantal kerkgangers, doordat huurcontracten van zaalruimte worden opgezegd of doordat noodgedwongen gebruik wordt gemaakt van eigenlijk ongeschikte locaties voor erediensten? Hoe luidt uw reactie hierop?

Vraag 3

Erkent u dat kerkelijke gemeenschappen overal in Nederland, maar zeker ook in Amsterdam, een nauwelijks te onderschatten bijdrage leveren aan het functioneren van onze samenleving, bijvoorbeeld op het gebied van vrijwilligerswerk, welzijnswerk, eerstelijnszorg en armoedebestrijding? Hoe waardeert u dit gegeven? Bent u ook bang dat doordat geen ruimte wordt geboden aan kerkelijke gemeenschappen ook dergelijke maatschappelijke initiatieven zullen verdwijnen?

¹ ChristenUnie Amsterdam, 14 maart 2025, «Brief aan burgemeester Halsema» (<https://amsterdam.christenunie.nl/blog/2025/03/14/brief-aan-burgemeester-halsema?originNode=44112>)

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat het in vrijheid uitoefenen van het recht op godsdienst (artikel 6 van de Grondwet) óók behelst dat er voldoende fysieke ruimte beschikbaar is om erediensten te houden?

Vraag 5

Wat vindt u in het licht van voorgaande vraag van de uitlatingen van het Amsterdamse college van burgemeester en Wethouders «Daarnaast hebben we een scheiding tussen kerk en staat. Ik vind het geen overheidstaak om in de gebiedsontwikkeling in religieuze huisvesting te voorzien» en «principiële vind ik niet dat wij in huisvestingsplannen een x aantal vierkante meters moeten reserveren voor religieuze instellingen»?²

Vraag 6

Wat is volgens u een historisch juiste interpretatie van het begrip «scheiding tussen kerk en staat»?

Vraag 7

Deelt u de mening dat de scheiding van kerk en staat gemeenten niet belemmert om het gesprek aan te gaan en te spreken over uitdagingen op het gebied van fysieke ruimte om samen te komen? Deelt u de mening dat de scheiding van kerk en staat gemeenten niet belemmert om fysieke ruimte aan kerkelijke gemeenschappen te faciliteren?

Vraag 8

Bent u bereid het Amsterdamse college aan te spreken op de grote verantwoordelijkheid die zij heeft om de vrijheid van godsdienst te waarborgen, ook in de vorm van het faciliteren van voldoende fysieke ruimte om erediensten te laten plaatsvinden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Herinnert u zich dat de gemeente Rotterdam in 2017 besloot kerkelijke gemeenschappen uit te sluiten van verhuur van buurthuizen?³ Hoe luidt uw reactie daarop? Deelt u de mening dat het een zorgelijke trend is dat gemeenten onder het mom van «neutraliteit» de uitoefening van de vrijheid van godsdienst onder druk zet?

Vraag 10

Ziet u ook in dat het uitoefenen van de vrijheid van godsdienst onder druk komt te staan als meer en meer gemeenten kerkelijke gemeenschappen uitsluiten van het gebruik van hun gemeentelijk vastgoed en weigeren onvoldoende ruimte voor kerkelijke gemeenschappen te reserveren bij stedelijke ontwikkelingen?

Vraag 11

Hoe gaat u zich inspannen om gemeenten bewuster te maken van de rol die zij hebben om de uitoefening van het recht op godsdienst te faciliteren door hier ruimte voor beschikbaar te stellen? Kan een herijking van de landelijke handreiking hier een rol in spelen?

Vraag 12

Hoe gaat u zich inspannen om voldoende fysieke ruimte voor kerken te waarborgen en kerkelijke gemeenschappen zoals in Amsterdam en Rotterdam perspectief te bieden?

Vraag 13

Bent u bereid een verplichting op te nemen om gemeenten in hun Omgevingsvisie of volkshuisvestelijk programma aandacht aan te laten schenken aan voldoende huisvesting voor kerkelijke gemeenschappen? Zo nee, waarom niet?

² Parool, 19 maart 2025, «gemeente Amsterdam gaat kerken in de stad niet aan onderkomens helpen» (www.parool.nl/amsterdam/gemeente-amsterdam-gaat-kerken-in-de-stad-niet-aan-onderkomens-helpen~beb22983/)

³ AD, 25 november 2017, «Religie verdwijnt uit Rotterdamse buurthuizen», (www.ad.nl/rotterdam/religie-verdwijnt-uit-rotterdamse-buurthuizen~a2fd36ab/)

Vraag 14

Op welke wijze geeft u in de rol van Minister van Eredienst invulling aan het waarborgen van voldoende fysieke ruimte voor kerkelijke gemeenschappen? Bent u bereid de kwestie van voldoende fysieke ruimte voor kerkelijke gemeenschappen aan te kaarten in het regulier overleg met de vertegenwoordigers van de kerkelijke gemeenschappen?

Mededeling

Op 21 maart 2025 heeft het lid Ceder (ChristenUnie) Kamervragen gesteld over de brandbrief die Amsterdamse kerken aan de burgemeester van Amsterdam stuurden in verband met het gebrek aan fysieke ruimte om hun diensten en activiteiten plaats te laten vinden (kenmerk 2025Z05378). Voor beantwoording is meer tijd nodig dan de daarvoor gestelde termijn. U ontvangt de antwoorden zo spoedig mogelijk.